

ศึกษาการอบแห้งและการคงสภาพของชาปีญจันท์
The Optimum Temperature Setting and Quality Change
of *Gynostemma Pentaplyllum* Makino .

ผู้ดำเนินงาน	ศศิธร	วโรปดิรังสี ^{1/}	ศิรากานต์	ขยันการ ^{1/}
	วีระ	วโรปดิรังสี ^{1/}	สุธามาศ	ณ น่าน ^{1/}
	สมชาย	ไทยสมัคร ^{1/}	อรุณี	ใจถึง ^{1/}
	วิมล	แก้วสีดา ^{1/}	แสงมณี	ชิงดวง ^{2/}

บทคัดย่อ

การทดลองมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอุณหภูมิการอบแห้ง อุณหภูมิการเก็บรักษาที่เหมาะสม และคุณภาพหลังการเก็บรักษาในการผลิตชาสมุนไพรปีญจันท์ ดำเนินการที่ศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงราย ตั้งแต่ตุลาคม 2551 ถึง กันยายน 2553 ปี 2552 วางแผนการทดลองแบบ Randomize Complete Block Design 3 กรรมวิธี 5 ซ้ำ กรรมวิธีคือ อุณหภูมิการอบ 3 ระดับ 60°C 6-8 ชั่วโมง, 80°C 1 ชั่วโมง และปรับเป็น 60°C 4 ชั่วโมง และ 100°C 3 ชั่วโมง ปี 2553 วางแผนการทดลองแบบ 3x2 Factorial in RCBD มี 2 ปัจจัย 4 ซ้ำ ปัจจัยที่ 1 อุณหภูมิการอบ 60°C, 80°C และ 100°C ปัจจัยที่ 2 อุณหภูมิการเก็บรักษา อุณหภูมิห้องและตู้เย็น ผลการทดลองพบว่า อุณหภูมิการอบมีผลต่อน้ำหนักสดปีญจันท์ที่ใช้อบ โดยอุณหภูมิการอบ 100°C สัดส่วนน้ำหนักสดต่อน้ำหนักแห้งเฉลี่ย 5.5 กก. ต่อ 1 กก. ต่ำกว่าการอบที่อุณหภูมิต่ำ 60-80°C น้ำหนักสด 6.0-6.4 กก. การอบที่อุณหภูมิต่ำ 60°C และอุณหภูมิสูง 100°C เปรียบเทียบความชื้นของปีญจันท์หลังอบใกล้เคียงกัน แต่การอบที่อุณหภูมิต่ำซึ่งใช้เวลาอบนานคุณภาพหลังการเก็บรักษาดีกว่าโดยเฉพาะปริมาณสารแอฟลาทอกซินที่พบในชาบดบรรจุของต่ำที่สุด 6.13 ppb แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติกับการอบที่อุณหภูมิสูง ส่วนอุณหภูมิในการเก็บรักษาเมื่อเก็บในตู้เย็นคุณภาพของชาสมุนไพรหลังเก็บรักษานาน 8 เดือน เปรียบเทียบความชื้นและปริมาณสารแอฟลาทอกซินต่ำกว่าการเก็บที่อุณหภูมิห้อง ดังนั้นในการผลิตชาสมุนไพรปีญจันท์บรรจุของควรรอบที่อุณหภูมิ 60°C นาน 6-8 ชั่วโมง และเก็บรักษาไว้ในสภาพอุณหภูมิต่ำหรือในตู้เย็น สามารถเก็บรักษาไว้ได้เป็นเวลานาน 8 เดือน

รหัสการทดลอง 01-12-50-01-04-01-01-52

^{1/} ศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงราย อ.เมือง จ.เชียงราย

^{2/} สถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร กรุงเทพฯ